

Копанєва В., кандидат історичних наук, директор Наукової бібліотеки Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв Міністерства культури України, докторант Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського

Бібліотека цифрової науки // Вісник Національної академії наук України. – 2018. – № 4. – С.76–77.

Цифрова наука – виклик для бібліотеки. Термін *цифрова наука* з'явився в 2013 р. у документах програми ЄС «Горизонт-2020» для узагальнення напрямів дослідницької діяльності, які раніше розвивалися в межах *e-науки, відкритої науки та науки 2.0*¹. Цифрова наука ґрунтується на використанні інфраструктур, послуг та інструментів, заснованих на інформаційно-комунікаційних технологіях. Вона пропонує якісно ефективніші інструменти для наукової співпраці, проведення експериментів та їх аналізу, роблячи наукове знання доступнішим. Водночас цифрова наука сприяє появі нових парадигм проведення досліджень через глобальні розподілені спільноти, в яких окремі особи та колективи й суспільство в цілому безпосередньо беруть участь у створенні та використанні нових знань. Передбачене цифровою наукою прискорення переходу досліджень у глобальний комунікаційний простір ставить перед бібліотеками нові проблеми.

У ХХІ ст. соціальний інститут наукової бібліотеки зазнав істотних змін. Так, з одного боку, наукова бібліотека трансформувалася з традиційної книгозбірні в сучасну інформаційну установу (електронні каталоги і зібрання повнотекстових е-документів мають усі загальнодержавні, обласні та значна частина спеціальних бібліотек), з іншого – престиж і роль бібліотеки в суспільстві постійно зменшуються. Це свідчить про те, що технологічна модернізація не стала гарантією збереження нею високого статусу, набутого впродовж століть. Однією з причин такої ситуації є недостатня увага до розроблення теоретико-методологічних проблем, які визначають довгострокову перспективу розвитку наукової бібліотеки в суспільстві, що стрімко змінюється. Останнє можна пояснити тим, що вона продовжує вважати своєю місією інформаційне забезпечення дослідницької сфери, ігноруючи появу такого потужного конкурента, як мережа Інтернет.

Отже, потрібно визначити новий вектор розвитку наукової бібліотеки, спрямований на подолання кризових ситуацій у бібліотечній справі та поглиблення системно-інтеграційної взаємодії дослідницької і бібліотечно-інформаційної діяльності...

[Повний текст](#) (на сайті НБУВ)

¹ Згуровский М.З., Петренко А.И. Становление и горизонты цифровой науки. Системні дослідження та інформаційні технології. 2014. № 4. С. 7–19.